

A close-up, black and white photograph of a cyclist's face. The cyclist is wearing a white helmet and dark sunglasses. The image is the background for the book cover. The text is overlaid on the top half of the image.

MIJN JACHT OP LANCE ARMSTRONG

David Walsh

'De journalist die toch gelijk kreeg.'

Met een
voorwoord van
Frits Barend

In Nederland gepubliceerd door
Tirion Uitgevers
Postbus 13288
3507 LG Utrecht
www.tirionsport.nl
 @TirionSport

In België gepubliceerd door
Linkeroever Uitgevers nv
Katwilgweg 2
2050 Antwerpen
www.linkeroeveruitgevers.nl
info@linkeroeveruitgevers.nl

Omslagontwerp: De Weijer Design BNO, Baarn
Omslagfoto: ANP
Opmaak binnenwerk: ZetSpiegel, Best
Vertaling: Gies Aalberts, Edwin Krijgsman en Erik de Vries

ISBN NEDERLAND 978 90 4391 598 4
ISBN BELGIË 978 90 5720 500 2
D 2013 1676 20
NUR 489

Voor het eerst gepubliceerd in Groot-Brittannië in 20012 door
Simon & Schuster UK Ltd.
Oorspronkelijke titel: *Seven Deadly Sins – My Pursuit of Lance Armstrong*

© 2012/2013 David Walsh
© 2013 voor de Nederlandse taal: Tirion Uitgevers, Utrecht

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form by print, photocopy, microfilm or any other means without prior written permission from the publisher.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten van derden zo goed mogelijk te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich tot de uitgever wenden.

Hoewel Armstrong op de Champs-Élysées zeven keer het geel gedragen heeft en Floyd Landis één keer, is Greg LeMond de enige officiële Tourwinnaar afkomstig uit de Verenigde Staten. Hier staat LeMond na zijn winst in 1990, geflankeerd door zijn ploegmaats.

Nadat hij als winnaar de meet was gepasseerd, leek 23 juli 2006 de mooiste dag uit de sportcarrière van Floyd Landis te zijn. De week daarop, toen Landis te horen kreeg dat hij positief was bevonden, stond zijn leven op zijn kop. Het kostte hem de eindoverwinning en zijn reputatie.

Op het hoogtepunt van hun macht deelde US Postal in het peloton de lakens uit. Hier zien we hun vier sterkste renners als ze meedoen aan de Bicicleta Vasca van mei 2001, met van links naar rechts Roberto Heras, Lance Armstrong, Tyler Hamilton en José Luis Rubiera.

Voorwoord

Journalisten zijn een raar soort. Ze zijn kritisch op iedereen, maar o wee als ze zelf geschoren worden. Laten we het maar eerlijk toegeven: bijna alle wieljournalisten zijn geschoren door Lance Armstrong. Van enige zelfkritiek is uiteraard geen sprake, want journalisten maken nooit fouten. Ook de meeste wieljournalisten vinden dat hen in het geval Armstrong weinig laakbaars valt te verwijten. De enige journalist die al in 1999 schreef dat Armstrong een fietsende apotheek was, werd letterlijk verketterd, door Armstrong en zijn journalistieke loopjongens. Ook ik leerde de Ier David Walsh pas vorig jaar kennen als de vaak eenzame strijder voor recht in een wereld van ontkenningen. Mede door Walsh en met de kennis van nu herlas ik *Door de pijngrens*, het in 2000 uitgegeven boek van Lance Armstrong over zijn gevecht tegen kanker en het winnen van de Tour de France. Lance toen: 'Ironisch genoeg kreeg ik epo toegediend, een middel dat de aanmaak van rode bloedlichaampjes stimuleert. Normaal gesproken zou epo me in de problemen hebben gebracht omdat het als doping te boek staat. Maar in mijn geval was epo mijn redding.'

Epo als redding, je leest de zin na de publieke knieval toch met andere ogen. Na zijn herstel was Lance in 1998 aanwezig bij de zogenaamde 'Tour du Dopage', als verslaggever. 'Doping is een onplezierig gegeven bij wielrennen. Sommige ploegen bekijken doping net als atoomwapens: je moet het wel gebruiken om in het peloton te kunnen meekomen. Zo heb ik er nooit over gedacht en zeker na de chemokuren leek het me een walgelijk idee om vreemde stoffen in je lichaam te stoppen.' Een walgelijk idee, maar dan toch met een nieuwe betekenis van het woord walgelijk, zoals Lance tegenover Oprah ook een geheel eigen definitie van bedriegen creëerde. 'Verslaggever' Lance over de Tour van 1998: 'Ik voelde dat de Tour van toen af eer-

lijker zou worden.’ In 1999 rijdt Lance zijn vijfde Tour de France. Het valt een enkele (goede) journalist op dat de Tourrenner Lance van 1999 ineens een heel andere Tourrenner is dan de Lance voor zijn ernstige ziekte. Precies die opzienbarende transformatie van anonieme deelnemer tot favoriet vormde voor de Ierse journalist David Walsh een bron van wantrouwen. Walsh werd verketterd, door Lance maar ook door collega-journalisten, alleen omdat hij deed wat een journalist hoort te doen. Een journalist hoort te wantrouwen. Adoreren is voor fans. Tot grote verbazing, onbegrip en verdriet van Lance waren er in 1999 meer twijfelaars. ‘Mijn nieuw verworven klimmerscapaciteiten maakten me verdacht bij de Franse pers.’ Tja, die vervelende Fransen toch.

‘Er begon een fluistercampagne: Armstrong zal wel iets gebruiken. *L’Équipe* suggereerde dat mijn comeback een beetje te wonderbaarlijk was.’

Lance begreep die zeikers niet.

En wie werden in 1999 zijn beste vrienden? ‘De dopingcontroleurs, want zij bewezen dat ik niets gebruikte.’ Die zin klinkt bijna humoristisch, met de kennis van nu, met de kennis over de onbetrouwbaarheid van dopingcontroles. Zoals bekend werd Lance in de Tour van 1999 wel degelijk meteen betrapt, op het gebruik van verboden corticosteroiden. De dopingautoriteiten en meeste journalisten accepteerden onderdanig zijn leugen over een zalfje tegen zadelpijn. Lance werd niet geschorst, maar is wel bedroefd, schrijft hij in 1999.

‘*Le Monde* is op zoek naar een verhaal over doping en komt daarom maar met mijn huidcrème.’ Vorig jaar gaf Lance zelf toe dat het recept geantedateerd, dus frauduleus was. In 1999 kwam hij ermee weg en strafte hij de kritische pers. ‘De pers laat me niet met rust, dus besluit ik een paar dagen niet meer met journalisten te praten.’

Het straffen van kritische journalisten en het belonen van gewillige journalisten heeft meer dan tien jaar gewerkt. David Walsh was in die wereld van Texaanse intimidatie jarenlang een eenzame strijder. De ontmaskering van Armstrong is een overwinning van de echte journalistiek, sterker, van *trial by media* op al die rechters die Walsh in het verleden veroordeelden. Net als in het wielrennen is ook in het recht

MIJN JACHT OP LANCE ARMSTRONG

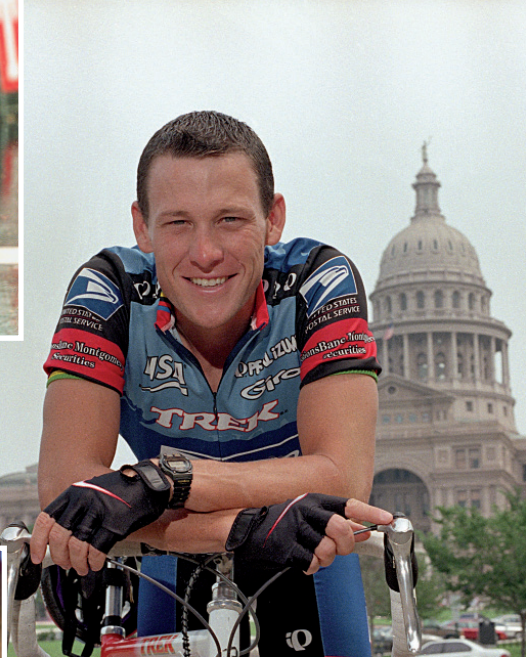
niet alles wat het lijkt. De journalistieke waarheid van Walsh blijkt nu ook de echte waarheid, de journalistiek heeft de rechterlijke waarheid ingehaald en geklopt.

Frits Barend

Samen met zijn dochter Barbara hoofdredacteur van het blad *Helden*.

Twee weken voor zijn 22e verjaardag, in 1993, werd Lance Armstrong in Oslo de op twee na jongste wereldkampioen op de weg.

Na zijn revalidatie van teelbalkanker in 1997 maakte Lance Armstrong in 1998 zijn comeback bij de US Postalploeg. Hier is hij te zien in zijn woonplaats Austin, vlak voor een training, met het gebouw van de federale regering op de achtergrond.

Voorafgaand aan de medische controle voor de Tour van 1999 maken Armstrong en Jonathan Vaughters een dolletje, waarbij laatstgenoemde voor doktertje speelt. Volgens Emma O'Reilly was dit de Tour waarbij Lance haar vroeg injectienaaldsporen met make-up te camoufleren.

Hoewel *L.A. Confidentiel* in Frankrijk een bestseller was, werd het boek in de kringen rond Lance Armstrong heel wat minder goed ontvangen en zou het de aanleiding vormen tot een reeks rechtszaken.

Pierre Ballester, medeauteur van *L.A. Confidentiel*, heeft onlangs een boek geschreven over zijn zus Anne, die de afgelopen achttien jaar bij de Yanomami-stam in het Amazonegebied heeft gewoond.

Sandro Donati, de Italiaanse dopingbestrijder die al heel veel heeft gedaan om de corruptie in zijn eigen land een halt toe te roepen.

De zwijzame Stephen Swart was de eerste die de rest van de wereld attent maakte op het dopinggebruik van Lance Armstrong, in een interview met journalist Phil Taylor voor de *New Zealand Herald* in 1997.

Travis Tygart, de directeur van het USADA, wiens onderzoek naar Lance Armstrong de waarheid omtrent deze 'zevenvoudig Tourwinnaar' aan het licht bracht.

Proloog

‘En tot slot nog dit. Tegen de mensen die niet in wielrennen geloven, de cynici en de sceptici, zeg ik: het spijt me voor jullie. Het spijt me dat jullie niet groots kunnen dromen. Het spijt me dat jullie niet in wonderen geloven.’

Lance Armstrong, overwinningstoespraak Tour de France
2005

Le grand départ.

De eerste keer dat ik met Lance Armstrong sprak, was in de tuin van hotel Château de la Commanderie, zo'n vijftien kilometer ten zuiden van Grenoble. Het was laat in de middag op 13 juli 1993, een rustdag in de Tour, en de setting met gietijzeren stoeltjes en tafeltjes bij het zwembad had niet gepaster kunnen zijn.

Andy Hampsten een ploeggenoot van Armstrong, zat met een stel vrienden aan een tafeltje vlakbij. Iets verderop interviewde een andere journalist de Colombiaanse klimmer van de ploeg, Álvaro Mejía. Armstrong en ik zaten in de schaduw en spraken ruim drie uur met elkaar. De meeste tijd was hij aan het woord, maar hij had dan ook veel te vertellen en ik moest een boek schrijven.

Wat me het meeste trof was zijn sterke karakter: als een golf die je overspoelde en je met zich meevoerde. Hij was eenentwintig, maar heel anders dan de meeste jonge kerels van die leeftijd. Als hij net zo was geweest, zou hij het erover gehad hebben hoe geweldig het was om zijn eerste Tour de France te rijden. De meeste jonge sportmensen kennen de clichés die wij graag steeds weer gebruiken. Hij had het niet over hoe opwindend en eervol het wel niet was, totaal niet. Zijn ploegleiding had hem verteld dat hij aan deze Tour meedeed om erva-

ring op te doen voor de toekomst, maar hij zag niet in waar dat goed voor was. Hij wilde meteen al winnen. *Ik heet Lance Armstrong, mijn naam zal je bijblijven.* Terwijl hij in sneltreinvaart over zijn verleden vertelde en vervolgens naar de toekomst overschakelde, zat ik naast hem en stond achter hem.

‘Je moet hem zien, die jongen,’ zei ik die avond tijdens het eten tegen mijn vriend, collega-journalist en voormalig Tourrenner Paul Kimmage.

‘Waarom?’

‘Hij is anders. Hij heeft die grétigheid. Hij zal een heleboel koersen gaan winnen, en hij is bovendien erg open. Wacht maar tot je hem een keer ontmoet.’

‘Je laat je altijd te veel meeslepen,’ zei Kimmage.

Elf jaar daarvoor was ik voor de eerste keer aanwezig bij een Tour de France, en ik werd er verliefd op. Blinde passies zijn dodelijk voor een sportjournalist. Die eerste reis omvatte slechts de laatste twee koersdagen in 1982: de boottoertocht van Rosslare in het zuidoosten van Ierland naar Le Havre, een rit per auto om de een na laatste etappe te volgen, en vervolgens naar Parijs voor de finish op de Champs-Élysées. Samen met vier anderen vertrok ik uit Carrick-on-Suir, de woonplaats van Sean Kelly, op dat moment een van de beste renners ter wereld. Kelly's vriendin Linda Grant was erbij, net als haar vader Dan, en de plaatselijke winkelier Jim O'Keefe. Profwielrennen was in die tijd niet echt populair in Ierland, en als Kelly een etappe in de Tour de France wist te winnen, haalde dat bericht maar net de sportpagina's. Daar in Carrick-on-Suir had O'Keefe een kleine voorsprong op ons, omdat hij wist af te stemmen op een of ander Frans radiostation waar regelmatig nieuws over de Tour op te horen was, en als de lokale held een goede prestatie leverde, wist de plaatselijke winkelier dat als eerste.

Op een ochtend ving O'Keefe het nieuws op dat Kelly een etappe in de Tour had gewonnen, het kan die naar Thonon in 1981 zijn geweest. Uitzinnig van vreugde verliet hij zijn winkel en begon Main Street af te lopen, in de hoop iemand tegen te komen om het nieuws mee te delen. Uit de tegenovergestelde richting naderde de oom van Kelly, Neddy, op de fiets.

‘Neddy,’ zei O’Keeffe, ‘je zult het niet geloven. Ik hoor zojuist dat Sean vandaag een etappe in de Tour de France heeft gewonnen.’

Neddy had even nodig om het nieuws te laten bezinken en zei toen: ‘Waarom zou hij niet winnen, het is het enige wat hij doet, op die fiets rijden.’

De Ieren ervan op de hoogte brengen dat ze een sportman van wereldformaat in hun midden hadden, werd mijn eerste missie. Maar in de Ierse houding ten opzichte van Kelly’s topprestaties veranderde er nog niet veel. Het jaar daarop lukte het me alleen maar om naar de Tour de France te gaan door twee weken vakantie op te nemen en het niet geringe risico te nemen om achter op de 1000 cc BMW-motor van Tony Kelly terug te reizen. Als er geen ander verkeer was, kon Tony met dat ding rustig over de 200 km/u gaan, en ik wist dat als er iets zou gebeuren, het ook snel afgelopen zou zijn. We zagen Kelly in Pau het geel veroveren, vonden er een goedkoop restaurant en vierden zijn prestatie met een fles wijn.

Stephen Roche, onze andere landgenoot in de koers, reed als beste jonge renner in de witte trui, en die avond voelden we ons daar in die Baskische stad als Ieren deel uitmaken van een geprivilegieerde elite. De dag erop stonden we op de Col de Peyresourde en namen de schade op in termen van minuten die Kelly en Roche op de nieuwe leiders moesten toegeven. Hoe moeilijk het ook was om onze favorieten in de bergen te zien wankelen, het was tegelijkertijd onmogelijk om niet onder de indruk te zijn van het geweldige spektakel dat de koers bood. De Tour maakte meer in me los dan welk ander sportevenement ook. Tony had me nog niet thuis in Dublin afgeleverd of ik sprak al met mijn vrouw over naar Frankrijk verhuizen. Zo werd in 1984 Parijs ons thuis en begon ik de meeste belangrijke koersen op de wielerkalender te volgen.

Vele mooie wedstrijden verder kwam ik in 1993 met de Britse uitgeverij Stanley Paul overeen dat ik een boek over de Tour de France zou schrijven, een reeks verhalen over de drie weken durende pelgrimstocht door Frankrijk die ik beschouwde als *The Canterbury Tales* in lycra. Het zou beginnen met het verhaal van de nieuweling, de jongen die zijn eerste Tour rijdt: hij was onbezonnen en hij zou zijn hoofd op hol laten brengen en zijn lichaam slopen. Armstrong was de

voor de hand liggende keuze, de jongste renner in de koers maar ook een grote belofte. Volmaakt.

Van Lance weet ik het niet, maar ik was supergedreven en er helemaal klaar voor. Hij had ingestemd om mee te werken en me op de avond na de proloog uitgenodigd in het hotel in Bourgenay waar de Motorola-ploeg verbleef.

Ik meldde me in Les Jardins de l'Atlantique, waar zijn ploegleider Jim Ochowitz me opwachtte en zei dat Lance zich klote voelde na zijn slechte proloog. De renner wilde weten of het interview later gedaan kon worden, misschien tijdens de rustdag in de Tour. Ik stemde in, maar bleef hem vanachter mijn aantekeningblok observeren. Ik observeerde hem op de ochtend van de zesde dag in het rennerskwartier in Avranches, toen een Italiaanse journalist hem probeerde te interviewen. Hij was niet onbeschoft, maar toen er twee mooie Franse meisje in korte rokjes voorbijliepen, had hij daar meer aandacht voor dan voor de vragen. Menselijk, dacht ik.

Dus daar zit ik dan in hotel Château de la Commanderie, samen met een jongeman die de volgende twintig jaar een centrale rol in mijn leven zal spelen. Hij wekt niet echt de indruk te denken dat dit het begin is van een mooie vriendschap, maar dat geeft niet. Ondertussen wil ik alles over hem weten.

Zijn biologische vader?

'Ik heb hem nooit ontmoet. Nou ja, ik heb hem wel ontmoet, maar toen was ik één jaar oud. Daarna is hij weggegaan.'

De stiefvader die hij nooit heeft gemogen.

'Als kind kon ik het goed met hem vinden. Op die leeftijd weet je niet hoe je een hekel aan iemand moet hebben, maar op de dag dat ik een hekel leerde krijgen aan iemand, had ik een hekel aan hém.'

Pfoe! Waar bleven de verhalen over moeders appeltaart en onbezonnen debutanten in het peloton?

Hij vertelt wat het met hem deed toen zijn moeder en stiefvader uit elkaar gingen. 'Als je opgroeit, veertien, vijftien of zestien jaar bent en op de middelbare school zit, of wat dan ook, dan scheiden de ouders van je vrienden en gaat het mis met de kinderen. Ze beginnen te huilen, raken overstuur, van dat soort dingen. Maar toen mijn stiefvader bij ons wegging, bouwde ik een feestje, want hij was een last voor ons

geweest. Ik raakte een beetje in de war omdat ik dacht: “Man, wat is er met me aan de hand? Kinderen raken door dit soort dingen volkomen van slag, maar wij gooien die vent eruit en ik ga uit mijn dak.” Een tijd lang heb ik gedacht dat ik niet helemaal normaal was.’

Ik wilde hem dolgraag aardig vinden. Zo zijn sportjournalisten nu eenmaal, vooral de jonkies, zeulend met de pen door de uitlopers van de Olympus, op weg naar de top. We willen graag zeggen dat we een stukje van het traject samen met ze hebben afgelegd. Ze al kenden voordat de rest van de wereld wist wie ze waren. En van deze Armstrong wist je dat hij geen bedaagd leventje zou gaan leiden.

Hij had iets in zich waardoor hij zich onderscheidde van alle andere sporters die ik had leren kennen. Radioactiviteit. Hoe ik dat wist? Doordat het zonneklaar was.

‘Ik bedoel, uiteindelijk heb ik fysiek niet meer dan wie ook, maar ik voel die drang, die razernij. Als ik op de fiets zit, dan voel ik opeens die extreme woede en schreeuw ik pakweg vijf seconden alleen maar. Dan tril ik als een gek en springen mijn ogen er haast uit. Ik vloek, ik zweet en mijn hartslag schiet omhoog naar tweehonderd of zo.’

Toen zweeg hij even en werd iets bedachtzamer. ‘En het is grappig, iedere keer als dat gebeurt denk ik aan mijn moeder, echt waar, want als ze er zou zijn... ze heeft geen slappeling opgevoed en ik zou nooit maar dan ook nooit opgeven. Nooit, echt nooit. En dat is een kwestie van je hart, man, dat is niet iets fysieks, niet je benen, niet je longen. Dat is je hart. Dat is je ziel. Dat is karakter, niets anders dan dat.’

Ik verliet Château de la Commanderie in het besef dat ik een jongen met een grote toekomst had leren kennen. Hij zou niet zomaar een van de vele renners in het peloton zijn. Ik kon niet wachten om het Kimmage te vertellen. Hem te laten weten dat ik zojuist op de begane grond in de lift was gestapt met een gozer die omhoogging.